

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11/04/1928 tarihli ve 1219 sayılı **Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da** Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim. **09.05.2025**

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 13-5-2025	Esas No: 2/3112

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
0 9 Mayıs 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 9 Mayıs 2025
No : 1626754

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Yürürlükte bulunan mevzuatlar kapsamında; lisans mezunu psikologların ve klinik psikoloji alanı dışında uzmanlığı bulunan psikologların mesleklerini serbest olarak icra etmeleri Sağlık Bakanlığı tarafından imkânsız kılınmaktadır. Diğer bir temel sorun ise, klinik psikoloji alanında yüksek lisans ve/veya doktora düzeyinde eğitim almış olmalarına rağmen diplomaları “klinik psikoloji” şeklinde tescillenmemiş gruba ilişkindir.

Sağlık Bakanlığının yönetmelikleri nedeniyle; tüm sağlık meslekleri lisans düzeyinde temsil edilirken, lisans düzeyindeki Psikoloji mezunları dışlanarak bu kapsama dâhil edilmemektedir. Bu durum, binlerce psikoloğun, geri dönüşü olmayacak şekilde mağdur edilmesine sebep olmaktadır. Mevcut durum, Anayasa’nın 10’uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Zira kanunların Anayasa’ya uygunluklarının denetiminde Anayasa Mahkemesi tarafından da kullanılan bir ölçüt olan “eşitlik” ilkesi, aynı hukuki durumda bulunanların aynı kurallara tabi olmasını gerektirir.

Öte yandan ülkemizdeki devlet üniversitelerinde Klinik Psikoloji yüksek lisans programlarının kontenjanları oldukça düşüktür. Vakıf üniversitelerinin Klinik Psikoloji yüksek lisans programlarının ise eğitim ücretleri milyon liralara yaklaşan düzeyde olup, bu durum lisans mezunlarının erişme imkânlarının ciddi şekilde üzerindedir. Ortalama bir gelir düzeyinde olan bir psikoloğun dahi bu ücretleri karşılaması mümkün değilken, serbest çalışma fırsatı bile sağlanmayan lisans mezunu psikologların Klinik Psikoloji yüksek lisans eğitimini alabilmeleri hayalden öteye geçemeyecektir. Bu durum pratikte; psikoloji lisans mezunları içinden liyakatli olanların dahi maddi gerekçelerle mesleklerini icra edemeyecekleri gibi bir sonuca sebep olacaktır. Bu halde de, üniversitelere giriş sınavlarında başarılı olan ancak maddi durumu yüksek ücretleri ödeyecek kadar iyi olmayan yetenekli adaylar, en baştan, diğer bir deyişle daha lisans düzeyinde Psikoloji alanını tercih etmeyecekler ve ülkemizdeki psikolojik hizmetler çağımızın gerisinde kalmaya mahkum olacaktır.

Gelişmiş ülkeler “grandfathering” uygulaması ile bu soruna çözüm getirmiştir. Bu uygulama, bir kişinin belirli bir alan veya meslek için gerekli yeni düzenlemelere tabi olmadan, daha önceki tecrübeleri ve eğitimleriyle bir lisans veya sertifika almasına olanak tanır. Bu uygulama genellikle, mesleki standartlar değiştiğinde, daha önce bu alanda aktif olmuş kişiler için bir geçiş süreci sağlar. Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Kanada, Almanya, Fransa ve Avustralya gibi ülkeler bu yönteme başvurmuştur. Hatta bu ülkelerin çoğunda psikologlar Klinik Psikoloji yüksek lisansı yapmadan da, belirli bir terapi türünde eğitim aldıktan sonra, süpervizyon altında çalışmaya başlayabilirler. Esasen geçmişte iki kez ve ücretsiz şekilde Sağlık Bakanlığı tarafından yapılmış olan “Psikolojinin Tıbbi Uygulamaları” sınavının da bu niyet kapsamında yapıldığı düşünülebilir. Bu sınavla psikologlar “klinik psikolog” yetkisine sahip olmuş, ancak bu kazanılmış hak da söz konusu yönetmelikle kapsam dışı bırakılmıştır.

Diğer yandan, ruh sağlığı hizmetleri psikoterapiden ibaret değildir. Psikologlar aldıkları lisans eğitimi ile, önleyici ve koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinde yer alma ve psikolojik danışmanlık hizmeti sunma yeterliliğine sahiptir. Ayrıca psikolojinin ruh sağlığı ile ilgili tek uzmanlık alanı klinik psikoloji değildir (sağlık psikolojisi, spor psikolojisi, rehabilitasyon psikolojisi, nöropsikoloji, adli psikoloji vb.) Yerleşik Danıştay kararları ve Yükseköğretim Kurulu kararları da meslek ehliyetinin lisans eğitimi ile kazanıldığını defaatle açıklamaktadır. Danıştay vermiş olduğu kararlarda istikrarlı biçimde; *“Bir meslek ve bu mesleğin ünvanını alabilmenin, ancak o meslekle ilgili lisans eğitimi yapmakla mümkün olacağına kuşkuya yer bulunmamaktadır. Diğer bir deyişle, bir meslek veya meslek ünvanını ancak lisans öğretimi sağlayabilmektedir. Buna karşılık master (yüksek lisans) öğrenimi belirli bir konuda uzmanlaşmanın ilk basamağını oluşturmakta; ancak, kişilere bu eğitime göre bir meslek veya mesleki ünvan sağlamamaktadır.”* demektedir (Bkz. Danıştay 5. DD, E. 1996/1234, K. 1998/239, T. 05.02.1998; Danıştay 5. DD, E. 2009/3912, K. 2011/8134, T. 27.12.2011). Bu bakımdan Psikoloji lisans mezuniyeti ile kazanılan psikolog ünvanı, meslek icrası için yeterli olup, psikologların sağlık lisansiyerleri sınıfına dahil edilmemeleri kabul edilemez bir durumdur.

Bir başka mağduriyet ise, Sağlık Bakanlığının YÖK’e danışmadan 2011 yılında 1219 sayılı Kanun’da yaptığı “klinik psikolog” tanımı ile yaşanmaktadır. O tarihlere kadar, Psikoloji bölümlerinde, Klinik Psikoloji yüksek lisans programları, dünyada yaygın olan şekilde, alınan derslerin içeriğine ve yazılan tezin kapsamına göre klinik psikolog ünvanı vermekteydi. YÖK ise 2018 yılına kadar, kimlerin klinik psikolog sayılacağına dair üniversitelere herhangi bir resmî yazı göndermemiştir. Üniversiteler çoğunlukla, psikolojinin diğer alanlarında da olduğu gibi “psikoloji”, “genel psikoloji”, “uygulamalı psikoloji” gibi başlıklar altında klinik psikolog yetiştirmeye devam etmişlerdir. Ancak YÖK 2018 yılında, Sağlık Bakanlığına diploma tescili için yapılan bir başvuru sonucunda, klinik psikolog ünvanını kimlerin kullanabileceklerine dair bir yazı göndermiştir. Buradaki hata, birçok psikologun mağdur olmasına neden olmuştur. Zira Boğaziçi Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi gibi, Türkiye’deki sayılı ve köklü devlet üniversitelerinin klinik psikolog yetiştirdikleri programlar (yüksek lisans ve doktora) sonucu verdikleri diplomalarda “Klinik Psikoloji” ibaresi yer almamıştır. Bu üniversiteler yüksek lisans programlarına öğrenci alımı için ilan açarken programlarının “Klinik Psikoloji” olduğunu duyurmuşlardır. Ülkemizin köklü üniversitelerinden eğitim alan, Klinik Psikoloji ünvanı mağdurları, “klinik psikoloji” eğitim kriterlerine evrensel çapta uyan bir eğitim sürecinden geçmişlerdir. YÖK’ün, eşdeğerliliğini kabul ettiği, Amerika Birleşik Devletleri’nden ve Avrupa ülkelerinden alınan diplomalarda da yalnızca “Psikoloji” ibaresi yer almakta ve verilen ünvan transkript temelinde tescillenmektedir. Öncelikli olarak, eğitim içeriğinin uluslararası standartlara uygun olduğunu ispatlayan ve 2018 yılından önce “klinik psikoloji” programı için öğrenci alımı gerçekleştiren tüm üniversitelerin mezunlarının, diplomalarındaki ibareden bağımsız olarak klinik psikolog sayılacağına dair bir karar alınmalıdır.

Açıklanan gerekçelere dayanarak; yürürlükte bulunan mevzuatların Psikologlar için oluşturduğu mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla bu meslek grubuyla ilgili kanunda tanımlama yapılması önem arz etmektedir.

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 11/04/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun EK 13. Maddesinin a bendi değiştirilerek “**psikologların kanunda meslek tanımının olmamasından kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesi**” amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

İsa Mesih ŞAHİN
İstanbul Milletvekili

TABABET VE ŞUABATI SANATLARININ TARZI İCRASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ

MADDE 1- 11/04/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun **EK 13. Maddesinin a bendi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) **Psikolog:** Üniversitelerin Psikoloji Bölümlerinden 4 yıllık örgün lisans programını tamamlayarak lisans diploması alan sağlık meslek mensubudur. Psikoloji lisans mezunu olmadan psikoloji alanında veya ilgili alanlarda lisansüstü eğitimle psikolog unvanı veya psikoloji ile ilgili uzmanlık unvanı kazanılamaz.

Klinik Psikolog: Psikoloji lisans eğitimi üzerine en az klinik psikoloji alanında yüksek lisans veya psikoloji lisans eğitimi üzerine klinik psikoloji alanında doktora yapmış sağlık meslek mensubudur.

Psikolog ve/veya klinik psikolog, nesnel ve yansıtılabilir ölçüm araçları, gözlem ve görüşme teknikleri kullanarak psikolojik değerlendirme ile psikoterapi işlemleri yapar. Klinik psikoloğun bulunduğu kurumlarda psikologların verdiği hizmetler klinik psikologların koordinasyonunda gerçekleşir.”

MADDE 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.